

Podklady, ze kterých se dá sestavit

KNIHA ŽIVOTA

Co to je?

Jde o shromáždění veškerých dostupných informací o původní rodině, které není vhodné psát přímo do deníku dítěte. Jsou to citlivé údaje, které přebírající rodina nebo dítě běžně nebudou zveřejňovat. Podklady slouží k tomu, aby mohla přebírající rodina pracovat s identitou a historií dítěte

Tuto stránku je lépe vytvořit odděleně proto, aby si osvojitelé sami určili, kdy a jakou formou o těchto údajích budou s dítětem mluvit. Ze zkušenosti se zároveň ukazuje, že právě tyto stopy pak chybí dítěti, když se ptá po svém původu. Přebírající rodina s těmito údaji pracuje většinou jen u jednoho dítěte, zatímco pěstouni PPPD a klíčový pracovník to řeší u každého dítěte, proto je větší šance, že podklady připraví tak, aby informace dítě přijalo a pro přebírající rodinu nebylo těžké o všem otevřeně a bezpečně mluvit.

Kdo má nárok na informace o původní rodině?

Pěstoun nemá nárok na všechny informace o původní rodině. Proto je vhodné, když pěstoun ze soudních rozhodnutí a dalších získaných informací připraví základní představu a pracovník OSPOD dítěte ve spolupráci s klíčovým pracovníkem doprovázející organizace pěstouna údaje projdou, opraví a doplní a pak předají přebírající rodině.

Komu předáváme podklady pro knihu života?

Podklady pro knihu života předávají pěstouni, klíčový pracovník doprovázející organizace nebo sociální pracovník OSPOD dítěte přebírající rodině. Podklady většinou nepředáváme v případech, že dítě jde zpět do původní rodiny.

Co zjišťujeme?

- Jaká je matka?
 - Zjistit od sestřiček, sociálního pracovníka zařízení
 - Jak vypadá / vypadala
 - Povahové rysy – je klidná, protivná, zanedbaná, milá, udržovaná, jen v nouzi
 - Co by asi chtěla říct matka dítěti, proč o dítě nebude pečovat
 - Není možné matku poprosit o fotku, aby dítě vědělo, jak vypadala?
 - Když by dítě časem projevilo zájem matku vidět, může ji kontaktovat?
 - Jak se dá odhadnout bezpečnost matky v případě, že by se s ní dítě chtělo vidět
- Dá se něco zjistit o otci?
 - Povolání
 - Povahové vlastnosti
 - Jak vypadá / vypadal
 - Proč nezahlávil péči
 - Jak se dá odhadnout bezpečnost otce v případě, že by se s ním dítě chtělo vidět
- Dá se něco zjistit o ostatních dětech původních rodičů?
 - Jak se jmenují
 - Kdy se narodily
 - Kde vyrůstají
 - Vyrůstají či vyrůstaly s dítětem, kterému podklady připravujeme, potkaly se společně někdy?
 - Další podrobnosti (záliby, talenty)
 - Jak se dá odhadnout bezpečnost dětí v případě, že by se s nimi dítě chtělo vidět
- Dá se něco zjistit o dalších členech rodiny?
 - Jak se jmenují
 - Jaký vztah mají k dítěti
 - Bylo by vhodné, aby se někdy s dítětem setkali?
 - Jak se dá odhadnout bezpečnost těchto osob v případě, že by se s nimi dítě chtělo vidět

Jaké jsou zásadní přístupy při získávání podkladů od původních rodičů?

- Pochvala původní matky/otce, že myslí na dítě
- Podpora v názoru, že je dobře, že se dokázal/a/i rozhodnout, že dítěti pomohou zajistit funkční úplnou rodinu
- Pochopení pro složitou situaci matky/otce
- Úcta nikoliv nátlak
- Vysvětlení smyslu získání informací a fotografií z původní rodiny:
 - Původní rodiče mohou v této náročné situaci ještě sehrát pozitivní roli.
 - Dítě se bude zajímat o svoji historii, takto ji lze předat.
 - Vysvětlit, jak funguje kniha života, ukázat nějaký příklad, příp. fotoknihu s deníkem dítěte.
- Jak toto vše získat?
 - V porodnici, na případové konferenci, při návštěvách dítěte, příp. pokud matka přijde k soudu dát souhlas s osvojením.
 - Když matka není schopna v tu chvíli řešit tuto prosbu, pak je vhodné domluvit návštěvu u ní v místě bydliště rovnou na konkrétní termín a předat jí vizitku.
 - Pokud matka nechce schůzku doma, pak si rovnou domluvit schůzku v doprovázející organizaci či na neutrálním místě na konkrétní termín a předat vizitku.
 - Pokud matka návštěvu odmítne, pak alespoň dát vizitku, ať se ozve, až to půjde.

Co přiložit k podkladům?

- Je dobré přiložit fotografie původní matky a otce, příp. jejich ostatních dětí či dalších členů rodiny, pokud se je podaří získat.
- Pokud se podaří, je dobré získat i dopisy matky/otce pro dítě se vzkazem.
- Dále je vhodné přiložit rozsudek, příp. návrh sociální pracovníce na vydání předběžného opatření, kterým bylo dítě svěřeno do PPPD, kde bývá situace původní rodiny popsána.

Jak podklady formulovat?

V příběhu hledáme vždy dobré momenty a kvality původní rodiny.

Je potřeba psát informace tak, aby bylo jasné, co je ověřená informace a co je předpoklad či neověřená informace

- „Pan doktor Novák v nemocnici Jihlava řekl, že...“
- „Sociální pracovníce OSPOD Mělník nám sdělila, že..“
- „Ve zprávě z porodnice bylo uvedeno, že...“
- „Z informací od sestřičky, která matku viděla, se domníváme, že...“

Měly by se zde uchovat všechny údaje o tom, kdo jsou původní rodiče dítěte. Úkolem sociálního pracovníka, příp. pěstouna a klíčového pracovníka je zajistit všechny dostupné informace od matky (příp. otce), aby se neztratily, pokud se matku už nepodaří kontaktovat.

Pokud jsou informace příliš kontroverzní a pěstouni či klíčový pracovník doprovázející organizace jsou proškoleni, mohou připravit podklady ve dvou verzích. Je ovšem potřeba pak předat obě verze, aby osvojitelé rozuměli, co se za jemnými formulacemi skrývá za informace:

- „Tvrdá verze: Pěstouni napíší všechny údaje tak, jak je získali: „Podle sdělení pracovníce OSPOD byla matka prostitutka, otec alkoholik, matku často bil. Ona od něj ale nebyla schopna odejít, protože na něm byla finančně závislá, proto se rozhodla dát dítě k adopci. Hned, jakmile bylo dítěti 6 týdnů, podepsala souhlas s osvojením.“

- Měkká verze, která údaje formuluje do takové podoby, aby dítě mohlo informace vůbec přijmout. Pokud umějí pěstouni tuto měkkou verzi vytvořit, pomohou tím přebírající rodině, aby se nebála ani obtížných informací a uměli to zformulovat tak, aby to pro dítě nebylo traumatizující víc, než je nezbytně nutné.
- Některé nápady na to, jak zpracovat tvrdé informace v měkkou verzi:
 - Matka prostitutka. → Matka střídala partnery.
 - Otec alkoholik → Otec pije.
 - Rodič bezdomovec → Rodič neměl kde bydlet.
 - Otec matku či dítě bil → Otec měl výbušnou povahu.
 - Dítě bylo nechtěné. → Ačkoliv rodiče další dítě neplánovali, přesto se mu podařilo se narodit na svět.
 - Rodič feťák → Rodič byl závislý na drogách tak silně, že už se z toho nedokázal vyléčit.
 - Matka dala dítě k adopci. → Matka věděla, že by péči v tu chvíli nezvládla, a tak dělala vše pro to, aby se dítě dostalo co nejdříve do rodiny, která už se na dítě moc těšila.
 - Otec neznámý (neuveden v RL) → Nevíme, kdo je otcem dítěte.
 - Matka kontakt s dítětem odmítá → Matka si na kontakt s dítětem netroufá, příp. nechce dítěti plést hlavu a chce, aby noví rodiče byli jeho jedinými rodiči (je-li někde podloženo, že to takto matka řekla)
 - Dítě má sourozence → Matce / rodičům se narodily ještě další děti (Nevíme totiž, zda přebírající rodina tyto děti bude považovat za sourozence, když spolu děti nevyrostaly ani se nikdy neviděli).

Původní matka se jmenuje, narodila se dne a žije v

Původní otec se jmenuje, narodil se dne a žije v

Původní matka má ještě další děti, narodili se dne a žijí v

Původní matka/ otec dal/i dítěti jméno, prý po

Pan doktor Novák nám řekl, že po narození dítěte původní matka utekla druhý den z porodnice. Sociální pracovnice porodnice nám řekla, že matka byla asi 165 cm vysoká, měla tmavé vlnité vlasy bez ofiny a úžasně modré oči. Pracovala v Kauflandu, ale byla vyučená švadlena. Otec je sice neuveden, ale podle sdělení sociální pracovnice porodnice to byl zedník, který měl vlastní rodinu, s původní matkou dítěte se rozešel, jakmile zjistil, že je těhotná. Podle sdělení sociální pracovnice OSPOD dítěte brala drogy (snad pervitin), léčbu nezahájila ani v době těhotenství. Navíc na výchovu dítěte nebyla připravena, neměla kde bydlet.

Byla ale zodpovědná a přišla podepsat souhlas s osvojením, jakmile bylo dítěti 6 týdnů, aby mohlo co nejdříve do své rodiny. Na rozloučenou napsala dítěti dopis, který je v kufříku.

Během doby, kdy u nás dítě bylo, se několikrát matka ozvala sociální pracovnici, my jsme se s ní nasetkali.